

УНІВЕРСІТЭЦКІ ВЕСНІК

№ 6
(295)
чэрвень
2022

Выдаецца з мая 1996 г. Перыядычнасць – 1 раз на месяц

Газета ўстановы адукацыі «Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова»

Паважаныя калегі!

Прыміце самыя цёплыя і сардэчныя віншаванні з Днём Незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь – гэта сімвал адзінства нашага грамадства, пераемнасці пакаленняў, павагі традыцый, які дазваляе зберагчы і памножыць усё добрае і каштоўнае, назапашанае старэйшымі пакаленнямі дзеля будучыні нашых дзяцей і ўнукаў. Гэта свята ўвасобіла ў сабе мужнасць і гераічнае мінулае нашага народа, стала яркім сведчаннем самаадданасці і любові да Радзімы. Яно дарагое нам як напамін аб неабходнасці мірнай працы ўмацоўваць родны край, рабіць яго прыгажэйшым і багацейшым.

У гэты дзень мы аддаём даніну вялікай павагі подзвігу ветэранаў, нізка схіляем галовы перад тымі, хто загінуў у баях за свабоду і незалежнасць Радзімы.

У гэты светлы і радасны дзень жадаем усім моцнага здароўя, сямейнага шчасця, міру, узаемаразумення, згоды і дабрабыту! Хай кожны дзень будзе напоўнены радасцю, цяплом, поспехамі і новымі дасягненнямі! А над нашай краінай няхай заўсёды будзе мірнае неба.

Віншуем!

Рэктарат і прафкам супрацоўнікаў універсітэта віншуюць з юбілеем

СІТКЕВІЧ Ірыну Івану, ЕРМАЛАЕВУ Ірыну Уладзіміраўну

Прыміце самыя шчырыя пажаданні здароўя, шчасця і дабрабыту! Хай працоўныя будні не прыносяць стомы, жыццё не пакіне непакорных вышынь, а наперадзе будуць новыя практы і дасягненні!

УКРЕПЛЕНИЕ ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЙ ДИСЦИПЛИНЫ И ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА

На июньском Совете университета был заслушан вопрос «О задачах по укреплению исполнительской дисциплины и общественного порядка в свете требований Директив № 1 и № 2 Президента Республики Беларусь». Предлагаем читателям УВ познакомиться с тезисами доклада первого проректора университета Д.С. Лавриновича.

Обращения граждан

За 2021 год в адрес университета поступило 17 письменных и 19 электронных обращений, а также 17 устных обращений в адрес ректора.

За 5 месяцев 2022 года в университет поступило 10 электронных обращений и 10 – письменных. Общее количество устных обращений в адрес ректора за 5 месяцев 2022 года – 4.

Обращения рассматриваются в срок согласно существующим нормативным документам. За нарушение сроков рассмотрения и выдачи справок – к виновным сотрудникам применяются дисциплинарные взыскания. Заявителям даются аргументированные ответы в письменной форме.

Тематика обращений: о несогласии с отчислением из университета, о несогласии с применением дисциплинарного взыскания, по трудовым вопросам, о распределении/перераспределении, о возврате суммы средств за проживание в общежитии.

За 2021 год в книгу замечаний и предложений внесено 4 записи. За 5 месяцев 2022 года внесена 1 запись.

В фойе учебного корпуса №1 по ул. Космонавтов, 1 расположен информационный стенд о работе с обращениями граждан по принципу «Одно окно». На стенде имеется следующая информация: о структуре и режиме работы университета; о ректоре и его заместителях; утвержденный график приема граждан администрацией университета; перечень административных процедур, осуществляемых университетом; о местах хранения и ответственных по книге замечаний и предложений. Аналогичная информация имеется на сайте университета.

Состояние трудовой дисциплины

В целях выявления фактов нарушения работниками университета трудовой дисциплины приказом ректора создана и работает комиссия по контролю за соблюдением трудовой дисциплины. В 2021–2022 учебном году организовано 7 проверок трудовой дисциплины, по результатам выявленных комиссией недостатков были привлечены к дисциплинарной ответственности 5 человек: выговор – 3 человека, замечания – 2 человека.

В период с 14 по 18 марта 2022 года проводился мониторинг выполнения режима рабочего времени работниками университета. За рабочую неделю было зафиксировано 29 нарушений работниками университета распорядка рабочего времени, из них 8 работников повторно.

Нарушения выразились в опоздании или преждевременном уходе. Один сотрудник, опоздавший 3 раза за неделю, был привлечен к дисциплинарной ответственности. Со всеми работниками были проведены профилактические беседы по недопущению нарушений правил внутреннего трудового распорядка. Также отмечаются факты нарушения подчиненными регламента обеденного перерыва.

За совершение дисциплинарных проступков к работникам университета в соответствии со статьей

198 Трудового кодекса Республики Беларусь в 2021–2022 учебном году были применены меры дисциплинарного взыскания:

– объявлены выговор, замечание, лишение премии за нарушение трудовой дисциплины и недобросовестное исполнение должностных обязанностей – 25 сотрудникам (из них ППС – 15 человек). В сравнении за 2020–2021 учебный год – 42 работникам (из них ППС – 21 человек). Увольнений за прогул без уважительных причин, за появление на работе в состоянии алкогольного, наркотического или

токсического опьянения, а также распитие спиртных напитков, употребление наркотических или токсических средств на рабочем месте и в рабочее время не было.

В соответствии с требованиями законодательства о борьбе с коррупцией разработан и утвержден план работы комиссии по противодействию коррупции в университете на 2022 год. В июне проведено заседание комиссии с выработкой конкретных предложений.

В ноябре 2021 года комиссией по противодействию коррупции был выявлен факт проведения преподавателем университета индивидуальных занятий с учеником 11 класса без соответствующего на то разрешения, что позволило использовать в личных интересах предоставленное ему для выполнения государственных функций находящееся в государственной собственности имущество. Ученик пояснил, что индивидуальные занятия он посещал в течение 2021 года. Обращаю Ваше внимание на недопущение подобных нарушений и понимание неотвратимости последствий.

Исполнительская дисциплина

Согласно Программе проведения внутренних аудитов СМК на 2021/2022 учебный год, в университете проведено 27 внутренних аудитов: проверено 6 факультетов (6 деканатов и 21 кафедра), 16 структурных подразделений, 2 колледжа, Институт повышения квалификации и переподготовки, ведущий юрисконсульт, ведущий инженер по охране труда.

Среди выявленных несоответствий были: отсутствие записей в журнале учета учебной нагрузки внешнего совместителя; недооформлены отдельные индивидуальные планы магистрантов; недооформлены протоколы заседаний кафедры; сотрудники кафедры не ознакомлены с новыми

миссией и политикой в области качества; представлены не все учебные программы по учебным дисциплинам специальностей первой ступени получения высшего образования; не заполнен журнал учета почасовой нагрузки преподавателей.

Выявленные несоответствия являются несущественными и большинство из них были устранены в ходе проведения аудитов.

Проведение текущей аттестации

Текущая аттестация студентов проводится для определения соответствия результатов их учебной деятельности требованиям образовательных стандартов, учебно-программной документации образовательных программ высшего образования.

Для организации и проведения текущей аттестации в установленные сроки готовится необходимая документация: расписания экзаменов и зачетов, распоряжения о допуске обучающихся к экзаменационной сессии, зачетно-экзаменационные ведомости, экзаменационные билеты и др.

Контроль за организацией и проведением текущей аттестации студентов осуществляют проректор по учебной работе, деканы факультетов, заведующие кафедрами, учебно-методический отдел.

Проверки выполнения расписаний текущей аттестации, проводимые учебно-методическим отделом в январе и июне 2022 года, нарушений трудовой дисциплины профессорско-преподавательского состава не выявили, за исключением одного случая: опоздание на экзамен старшего преподавателя.

Проведение итоговой аттестации

В период проведения итоговой аттестации в университете работают 27 экзаменационных комиссий. Будет осуществлен выпуск специалистов по 21 специальности высшего образования I ступени и 7 специальностям высшего образования II ступени.

Государственные экзамены и защита дипломных работ, магистерских диссертаций проходят в атмосфере требовательности, принципиальности и коллегиальности в обсуждении работ и выставлении оценок при неизменной объективности и доброжелательном отношении к выпускникам.

Реализуя цель государственных экзаменов – системно и комплексно оценить уровень научно-теоретической и методической компетентности выпускников университета к профессиональной деятельности в соответствии с получаемой квалификацией, факультетами и кафедрами университета под руководством учебно-методического отдела была проделана необходимая подготовительная работа.

В ходе проведения государственных экзаменов отклонений от требований руководящих документов, защиты дипломных работ, магистерских диссертаций не наблюдается, жалоб и претензий со стороны выпускников

государственным комиссиям предъявлено не было.

Профилактика правонарушений

В начале учебного года во всех учебных группах первого курса прошли информационно-просветительские встречи «О деятельности социально-педагогической и психологической службы университета, профилактике правонарушений среди несовершеннолетних студентов, формировании здорового образа жизни и здоровьесбережении». На родительских собраниях, которые проводились на всех факультетах в ноябре-декабре 2021 года, рассматривались вопросы соблюдения учебной дисциплины, посещения занятий, выполнения правил внутреннего распорядка, поведения в общежитиях. Традиционно в начале каждого семестра в студенческих общежитиях прошли общие собрания, собрания с первокурсниками, собрания по этажам, отсекам, блокам, заседания студсоветов общежитий, на которых рассматривались правила внутреннего распорядка и пожарной безопасности.

Особое место в системе работы по профилактике правонарушений и асоциального поведения в университете занимает организация информационных часов и дней информирования. В их тематику обязательно включаются вопросы правового просвещения,

стами СППС, студенческим активом факультета. Формы работы – беседы, индивидуальные консультации, психолого-педагогическая диагностика, индивидуальные задания и др. Специалистами СППС, кураторами учебных групп совместно с участковым инспектором инспекции по делам несовершеннолетних Ленинского РОВД г. Могилева при необходимости организовано посещение «трудных» подростков по месту их жительства, о чем свидетельствуют акты обследования условий жизни и воспитания несовершеннолетних.

Продолжила деятельность молодежная добровольная дружина университета. В текущем учебном году в ее составе работали 2 отряда: «Сокол» (14 чел.), «Патриот» (4 чел.). Члены дружины обеспечивали охрану правопорядка при проведении мероприятий в университете, осуществляли рейды по проверке выполнения обучающимися правил внутреннего распорядка в учебных корпусах и общежитиях (за отчетный период 2021/2022 учебного года члены дружины осуществили 585 выходов на дежурство).

Профилактика COVID-19

В университете продолжается комплекс мероприятий по профилактике инфекции COVID-19. В настоящее время МГУ имени А.А. Куляшова представляет информацию о ходе

работы по вакцинации работников и студентов университета против коронавирусной инфекции в 5 различных инстанциях: Республиканский институт высшей школы, учреждение образования «Могилевский государственный областной институт развития образования», учреждение здравоохранения «Могилевский зональный центр гигиены и эпидемиологии», учреждение здравоохранения «Могилевский областной центр гигиены и эпидемиологии», учреждение здравоохранения «Могилевская поликлиника №2». Представление сведений в указанные инстанции (с разной периодичностью – ежедневно, еженедельно, ежемесячно) осуществляется по разным таблицам и формам. Для подготовки отчетных информации в данные инстанции привлекается значительное количество работников университета.

Ведется работа по организации вакцинации и ревакцинации работников и студентов, а также по активизации этого процесса: актуальная тематическая информация размещена на сайте университета (в том числе о местах расположения пунктов вакцинации) и информационных стендах, вопросы значимости вакцинации освещаются в рамках кураторских часов в учебных группах, проводится демонстрация тематических видеоматериалов в фойе учебного корпуса №1, была разработана система бонусов для студентов, прошедших вакцинацию.

По материалам доклада на Совете университета первого проректора Д.С. ЛАВРИНОВИЧА.

УДОВЛЕТВОРЕННОСТЬ РАБОТОДАТЕЛЕЙ

Взаимодействуя и сотрудничая с потенциальными организациями-заказчиками кадров, университет должен четко определить, какие из получаемых студентами в процессе обучения компетенций наиболее значимы для работодателей. С этой целью в рамках оценки удовлетворенности потребителей качеством образовательных услуг Университета в мае-июне 2021 года был проведен опрос представителей 88 организаций заказчиков-кадров, в которые были трудоустроены выпускники 2020 года.

В анкетировании приняли участие руководители учреждений образования, кадровых служб организаций, отделов ведущих организаций и предприятий г. Могилева и Могилевской области. Показатель удовлетворенности работодателей составил 98,5% (в 2019/2020 учебном году он был равен 98,1%).

Самый высокий уровень удовлетворенности среди работодателей, как и в предыдущем учебном году, у факультета экономики и права (98,5%), а самый низкий (93%) – у факультета математики и естествознания.

Вначале работодателям было предложено оценить степень своего согласия или несогласия с утверждениями, характеризующими те или иные стороны жизнедеятельности университета. Респонденты из числа работодателей, как и в предыдущем 2019/2020 учебном году, положительно оценили основные составляющие корпоративного имиджа университета: в МГУ имени А.А. Кулешова обеспечивается получение качественного образования, МГУ имени А.А. Кулешова способен успешно конкурировать с другими учреждениями высшего образования, гибко реагирует на потребности рынка труда, учитывает пожелания нанимателей относительно качества подготовки молодых специалистов и др.

Работодатели ответили, какие из указанных направлений сотрудничества уже реализовывались университетом совместно, а какие хотелось бы реализовать в ближайшем будущем. Можно говорить о том, что самыми востребованными направлениями взаимодействия университета с работодателями является организация

учебной и производственной практики, а также совместные мероприятия по профориентации. Среди направлений сотрудничества, которые хотелось бы реализовать, респонденты

назвали внесение организацией предложений об обновлении содержания учебных программ и участие в формировании тематики курсовых и дипломных работ/проектов.

Работодатели в целом достаточно высоко оценивают степень владения выпускниками Университета профессиональными компетенциями. Выше всего респонденты оценили такие компетенции, как готовность к соблюдению субординации, уровень теоретической подготовки по специальности и уровень владения информационно-коммуникационными технологиями. Работодатели отметили низкую степень владения выпускниками такими профессиональными компетенциями, как умение мыслить системно и критически, способность принимать решения в нестандартных ситуациях и знание иностранного языка.

Далее им было предложено оце-

нить, в какой мере присущи те или иные личностные и профессиональные качества выпускникам университета. Большинство опрошенных высоко оценили культуру общения, дисциплинированность, ответственность и исполнительность наших выпускников. По их мнению, выпускникам университета не хватает таких качеств, как стрессоустойчивость, креативность и инициативность.

Среди недостатков, которые присутствуют в подготовке специалистов, работодатели назвали слабую

практическую подготовку и отсутствие практических навыков; отсутствие знаний по делопроизводству; слабое знание нормативной базы; плохое владение иностранными языками и рекомендовали усилить практико-ориентированное обучение, используя для этого потенциал конкретных организаций в период прохождения практики и для организации учебного процесса; ввести в программу подготовки специалистов дисциплины, связанные с изучением нормативно-правовой базы и основ делопроизводства, усилить подготовку в области изучения профессиональной лексики на иностранном языке.

При ответе на вопрос: «Выделяете ли Вы специалистов, окончивших МГУ имени А.А. Кулешова, среди выпускников других учреждений высшего образования?» выпускникам МГУ имени А.А. Кулешова отдают предпочтение только 23,8% опрошенных работодателей (в 2019/2021 учебном году – 23%). 59% от числа опрошенных работодателей рассматривают выпускника МГУ имени А.А. Кулешова наравне с другими кандидатами, окончившими другие учреждения

образования (в 2019/2021 учебном году – 53,1%). 17,2% респондентов ответили, что при приеме на работу не имеет значения, какое учреждение высшего образования закончил кандидат, так как оценивание соискателей происходит по другим критериям (в 2019/2021 учебном году – 23%).

При этом рекомендовать выпускников университета другим работодателям в качестве сотрудников согласилось 55,7% опрошенных (в 2019/2021 учебном году – 53,8%), а 44,3% ответили, что могли бы рекомендовать не всех выпускников (в 2019/2021 учебном году те же 44,3%). Среди опрошенных работодателей не оказалось тех, кто не рекомендовал бы выпускников университета другим работодателям.

Некоторые респонденты из числа работодателей отметили улучшение качества подготовки специалистов. В числе предложений по улучшению качества подготовки выпускников были: увеличить количество часов для прохождения учебной и производственной практики; расширить практико-ориентированное обучение специалистов с привлечением организаций-заказчиков кадров; давать больше современных знаний; усилить профориентационную работу.

Учитывая результаты опроса, нам необходимо проводить системную работу с организациями-заказчи-

ками кадров по проведению профориентационных мероприятий и последующего распределения, трудоустройства и закрепления на рабочих местах выпускников университета. Учебно-методическому отделу следует продолжить работу по централизованному учету заявок (договоров) на подготовку кадров и письменных запросов организаций на распределение выпускников и актуальную информацию размещать с учетом сведений из автоматизированной информационной системы «ГОСЗАКАЗ и ПРИЕМ» в системе электронного документооборота на первое число каждого месяца в течение учебного года.

Помимо этого, заведующим кафедрами естествознания, теоретической и прикладной лингвистики, романо-германской филологии, психологии и коррекционной работы, истории и философии, археологии, истории Беларуси и специальных исторических дисциплин предстоит заключить договоры с организациями-заказчи-

ми кадров для специальности: «Медико-биологическое дело», «Романо-германская филология», «Психология», «Логопедия», «История и обществоведческие дисциплины», «История (археология)», «История (отечественная и всеобщая)», «История (религий)». Также заведующим кафедрами необходимо изучить вопрос об открытии филиалов кафедр в базовых организациях, с которыми заключены договора о взаимодействии.

По материалам доклада на майском Совете университета первого проректора Д.С. ЛАВРИНОВИЧА.

ДВА БАКІ АДНАГО МЕДАЛЯ

У жыцці кожнага чалавека наступае момант выбару прафесіі. Хтосьці лічыць, што гэта занятак, які павінен быць у кожнага, гэта крыніца фінансаў і, канешне, крыніца жыцця. Хтосьці думае, што прафесія – гэта галоўнае рымца, любімая справа, занятка для душы. Я лічу, што важна, калі прафесія прыносіць даход, але яшчэ больш важна, калі прафесія прыносіць душэўную ўтульнасць. І яшчэ ў школе я вырашыла, што хачу быць настаўніцай. І мая мара амаль што здзейснілася.

Яшчэ зусім нядаўна я была выпускніцай школы, трымала ў руках атэстат. А сёння я студэнтка 4 курса, а таксама настаўнік беларускай мовы і літаратуры. І працую я ў той школе, у якой і вучылася сама (а гэта яшчэ цікавей!).

Папрацаваўшы невялікі час у школе, магу сказаць, што гэта прафесія, як і ўсе іншыя, мае два бакі медаля. І пазітыўных момантаў можна назваць больш, чым негатывных.

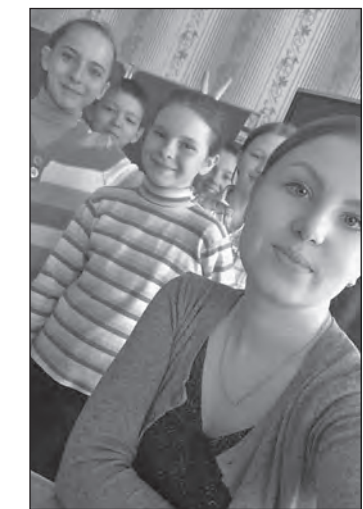
1) Пастаянныя зносіны з дзецьмі. Калі любіш іх, то выкладанне прыносіць вялікае задавальненне. Вельмі падабаецца, калі пасля перапынку яны прыбягаюць на ўрок, яшчэ ўзбуджаныя, вясёлыя, і даносяць да цябе нейкую важную для іх інфармацыю. Гэта цікава. Гэта не можа не радаваць, бо ты становішся неад'емнай часцінкай іх жыцця, раз яны так шчыра жадаюць раздзяліць з табой сваю радасць і смутак.

2) Што датычыцца класнага кіраўніцтва, то адразу такая магчымасць мяне спалохала, бо класны кіраўнік – гэта вялікая адказнасць, гэта чалавек, які павінен умець усё: быць выдатным псіхалагам, выхавальнікам, настаўнікам, арганізатарам і нават другой мамай. Але зараз я вельмі рада, што ў мяне ёсць «мае дзеці», з якімі ўвесь час мы прыдумваем нешта новае – гульні, мерапрыемствы. Мне падабаецца, калі яны падыходзяць з рознымі пытаннямі і праблемамі да мяне як класнага кіраўніка, і мы разам вырашаем гэтыя пытанні. Значыць, дзеці давяраюць. Значыць, для іх важна мае меркаванне. Цікава разам з дзецьмі шукаць выхад з розных сітуацый, у якія яны самі і трапляюць. І я зразумела, што ў мяне, у настаўніка без вопыту, атрымліваецца гэта.

3) Зручны графік працы. Калі настаўніку не трэба браць дахаты сшыткі для праверкі, то яго графік смела можна назваць адным з самых зручных. Настаўнік працуе да абеды, а ідзе дахаты, калі няма ніякіх іншых спраў у школе.

4) Наяўнасць асабістага кабінета. Я лічу, што гэта таксама пазітыўны бок. У сваім кабінце можна спакойна падрыхтавацца да ўрока, папрацаваць

над дамашнімі заданнямі і проста адпачыць. Настаўнікі, якія маюць свой кабінет, практычна цалкам валодаюць ім: могуць рабіць ремонт, вешаць

карціны, плакаты – усё, што заўгодна, менавіта так, як хочацца ім самім. І працаваць у кабінце, які ты стварыў на свой густ, больш прыемна.

5) Працяглы адпачынак – таксама пазітыўны бок. Калі ў школе канікулы, настаўнік таксама можа перадыхнуць і расслабіцца. Хоць гэта рэдка робіць людзі, чыя прафесія настаўнік. Канешне, ёсць справы, звязаныя не толькі з урокам, але нагрузка ўжо не такая вялікая.

6) Безумоўным плюсам таксама з'яўляецца пастаянная праца над сабой, саманавучанне, бо прагрэс ідзе і веды трэба даваць ідучы ў нагу з часам. Што датычыцца негатывных бакоў, то іх, на мой погляд, намога менш.

1) Настаўнік павінен мець вялікае цяпленне. Не заўсёды дзеці паслухмяныя, падрыхтаваны да ўрока. Не заўсёды вясёлыя і ветлівыя. Ёсць і «цяжкія» дзеці, з якімі не заўсёды атрымліваецца знайсці кантакт.

2) Стрэсавыя сітуацыі. Настаўнік за кожнага ў адказе, асабліва класны

кіраўнік. Калі ў класе ёсць хуліганы, да якіх патрабуюцца вялікая ўвага, то заўсёды стараюся быць асабліва пільным да іх.

3) Праца, звязаная з праверкай сшыткаў, таксама можа не кожнаму прыйсціся даспадобы. Звычайна я стараюся сшыткі правяраць адразу пры першай магчымасці, не ствараючы вялікі стос. Тады здаецца, што часу на іх затрачана менш. Але калі ёсць вучні, почыркы якіх не разбярэш ні пры якіх умовах, а правярыць трэба, то часу спатрэбіцца больш.

4) Урок не атрымаўся. Кожны настаўнік сутыкаецца з такой праблемай, калі не адзін-два вучні прыходзяць не падрыхтаваныя да ўрока, а палова класа ці нават увесь клас. Асабліва калі для гэтага ўрока патрэбны былі яшчэ дадатковыя матэрыялы і інструменты ад вучняў. Настаўнік падрыхтаваў цікавы незвычайны ўрок з выкарыстаннем розных тэхналогій, а вучні, напрыклад, не прачыталі твор. На хадзі прыходзіцца мяняць структуру ўрока, а гэта непрыемна. Урок можна лічыць сарваным.

Можна бясконца пералічваць плюсы і мінусы працы ў школе, але калі гэта праца табе па душы, то і на некаторыя мінусы можна закрыць вочы. Галоўная спецыфіка – праца з дзецьмі. Зразумець мову, паглыбіцца ў праблемы і разбіцца часам іх складанымі ўзаемаадносін таксама змога далёка не кожны дарослы чалавек. Таму гэта – яшчэ адна асаблівасць педагогічнай дзейнасці, якая вельмі выразна дэманструе складанасць працы педагога.

І вось падыходзіць час равітанна з універсітэтам, а гэта значыць, што ўжо ў верасні я зноў буду працаваць настаўнікам, але вучняў стане ў два разы больш, а гэта яшчэ большая адказнасць. Але я ўжо ў некаторай ступені падрыхтавана да гэтага. Нешта ўжо ведаю. І на сённяшні дзень, нягледзячы на некаторыя негатывныя бакі, я адназначна магу сказаць, што гэта мае. Я з радасцю працягну працу ў школе.

Настаўнік – нялёгкая прафесія, са мноствам абавязкаў і задач. Але калі да яе прыкіпець усёй душой і палюбіць яе ўсім сэрцам, то аддача не прымусяць сябе доўга чакаць.

Дар'я ГРУДАВА, студэнтка 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ВЫПУСК 2022

ЁСЦЬ ТОЛЬКІ ІМГНЕННЕ ПАМІЖ МІНУЛЫМ І БУДУЧЫМ...

І менавіта гэта імгненне называецца жыццём, як сведчыць вядомая ўсім песня. У гэтым, 2022 годзе, як і ў любым з мінулых, выпускнікі навучальных устаноў праходзяць пэўны этап свайго жыцця, а некаторыя з іх нават не ўяўляюць усю велічыню яго значнасці. Школа, каледж ці ўніверсітэт – толькі прыступка вялікай лесвіцы чалавечага шляху на Зямлі.

Кожны чалавек стаіць на прыступках свайго лесвіцы. Наколькі свядома ён ацэньвае тую самую, на якой стаіць тут і зараз, не аглядаючыся на папярэднія і не жывучы ілюзіямі пра наступныя, невядомыя? Кожны вырашае для сябе, але колькі з нас якраз шкадуе аб мінулым ці ганарыцца ім або спешна імкнецца кудысьці наперад, не разумеючы куды.

Справа ў тым, што кожнаму, незалежна ад жыццёвай сітуацыі, час ад часу

трэба спыніцца і цвяроза асэнсаваць, хто ён такі, чаго хоча ад жыцця і што для гэтага трэба зрабіць. Выпуск з універсітэта – выдатная магчымасць для гэтага, асабліва для тых, хто «згубіўся» на сваім шляху і не ведае, куды ісці і што рабіць далей са сваім жыццём.

Раней, пасля

школы, у кожнага маглі быць розныя эмоцыі, але зараз, стоячы ўжо не на першай прыступцы лесвіцы і абярнуўшыся на сябе маленькага на выпускной школьнай лінейцы, што-небудзь у сэрцы абавязкова ўскалыхнецца. Пачуцці першага кахання, моцнага сяброўства, варожасці да задзіры захоўваюцца ў душы назаўсёды.

Далей ужо ідзецца ростані, якія хаваюць у сабе нешта загадкава цікавае і адначасова страх перад невядомасцю. Што гэта будзе, залежыць толькі ад нас і нашых рашэнняў. Ці звязам сваю дзейнасць з атрыманай прафесіяй, ці зоймемся нечым іншым, ці вырашым зрабіць перапынак, каб пабудаваць нейкія планы...

Зараз мы атрымалі адукацыю, набылі пэўны вопыт у розных аспектах, не толькі ў прафесійных, але і сацыяльных, ды і розных іншых. Мы маладыя і свежыя, з чарговым прайздэным этапам па плячыма. А перад намі – цэлае жыццё. Зразумела, што пражытае жыццё стане здавацца імгненнем далёка пасля, на схіле дзён, таму толькі ад нас залежыць, якім яно будзе.

Паважаныя выпускнікі! Шчыра жадаю вам цвёрдай зямлі пад нагамі, упэўненасці ў сваёй дзейнасці, здзяйснення мар і ўсяго запланаванага. Хай ступенькі ваших лесвіц праходзяцца лёгка і без шкадаванняў, за любым кепскім здарэннем будзе добрае і запамінальнае. У любой жыццёвай сітуацыі памятайце, хто вы ёсць і да чаго імкняцеся. Часам лепей будзе прыпыніцца і асэнсаваць сябе і жыццё зараз, каб затым з новымі сіламі і матывацыяй пайсці далей па сваёй лесвіцы.

Поспехаў, і ў добры шлях!

Вераніка СІДАРЭНКА, студэнтка 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ДАКРАНУЦЦА ДА ГІСТОРЫІ

Францішка Уршуля Радзівіл – пісьменніца і драматург, апошняя прадстаўніца роду Вішнявецкіх, першая жанчына-пісьменнік у Польшчы і Беларусі. Памяць аб ёй і яе творчасці 2 чэрвеня ўшанавалі студэнты-філолагі першага курса гісторыка-філалагічнага факультэта, каб як мага болей людзей ведалі аб гэтай выбітнай асобе.

Нарадзілася будучая пісьменніца 13 лютага 1705 года ў горадзе Чартарыйску на Валыні. Бацька Францішкі, Януш Антоні Карыбут Вішнявецкі, ад старасты Пінскага даслужыўся да ваяводы Кракаўскага. Маці – Тэафіля – з дому Ляшчынскіх. Францішка Уршуля атрымала выдатную хатнюю адукацыю, валодала замежнымі мовамі, пісала вершы. Уршуля заснавала знакаміты Нясвіжскі тэатр Радзівілаў, для якога і сама пісала п'есы. За сваё нядоўгае жыццё (памерла ў 48 гадоў) напісала каля 80 вершаў і 16 п'ес. Таксама прыдумвала эскізы і дэкарацыі для спектакляў.

Літаратурная твор-

часць Францішкі Уршулі Радзівіл сфарміравалася на самых лепшых дасягненнях еўрапейскага слоўнага мастацтва папярэдніх эпох, аднак была цесна звязана з колам тэм і ідэй позняга барока. Адначасова яна спалучала ў сабе ідэй і ўяўленні новага часу – эпохі Асветніцтва.

Арганізатарам мерапрыемства, прысвечанага Францішцы Уршулі, стала Марына Іванаўна Чмаравя, кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры літаратуры і міжкультурных камунікацый. Рыхтавалі імпрэзу студэнты 1 курса гісторыка-філалагічнага факультэта спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура».

Студэнты расказвалі пра жыццё і творчасць пісьменніцы. Зачыталіся вершы паэткі: «Я часта тых людзей

не разумею», «Верш пра каханне», «Верш для яснавельможнага князя Ягамосьці», «Пра Рай салодкія ўспаміны» і «Верш на дабранач». Кожнае выступленне суправаджалася жывой музыкай.

Студэнты адзначылі, што Францішка Уршуля Радзівіл кіравала рэстаўрацыяй Нясвіжскага замка пасля разбуральных войнаў са Швецыяй, бараніла Нясвіж ад наездаў расійскіх войскаў у 1730-х гадах, упарадкавала і папоўніла княжацкую бібліятэку, аднавіла друкарню. Яна зрабіла Нясвіж адным з цэнтраў культурнага жыцця ў дзяржаве. У сярэдзіне 1740-х гадоў арганізавала прыдворны тэатр, для якога сама пісала драматычныя творы. Шмат спектакляў было пастаўлена. У іх разам з прыгоннымі ўдзельнічалі члены княжацкай сям'і, шляхта, наёмныя актёры. Дамінуючай тэмай яе драматургіі было каханне. Пра гэта сведчаць красамоўныя назвы яе п'ес: «Каханне – зацікаўлены суддзя», «Дасціпнае каханне».

Доўгі час імя Францішкі Уршулі Радзівіл было невядома шырокаму чытачу. Толькі ў 2003 годзе ў свет выйшла кніга выбраных твораў у беларускім перакладзе. Імпрэза была цікавай і пазнавальнай. Мы атрымалі цудоўную магчымасць дакрануцца да гісторыі.

Дар'я ПАРАЛЁВА,
студэнтка 3 курса
гісторыка-філалагічнага
факультэта.

Арганізатары і ўдзельнікі імпрэзы, прысвечанай Францішцы Уршулі Радзівіл

АД СЭРЦА ДА СЭРЦА

Адкрытая творчая сустрэча з музыкантамі гурта «Сяргей Канаплёў і кампанія» адбылася ў межах Тыдня моладзі і студэнцтва «Moladz.by: памятаем традыцыі, жывём сучасным, імкнемся ў будучыню» ў дзяржаўным прафесійным ліцэі № 9 імя А. П. Старавойтава 20 чэрвеня 2022 года.

Музыка займае важнае месца ў жыцці кожнага з нас. Яна напаяе наша існаванне самымі светлымі і шчырымі эмоцыямі і, як сказаў нямецкі драматург Герхарт Гаўтман, «усякая музыка ідзе ад сэрца і павінна зноў дайсці да сэрца». У гэты цудоўны летні дзень музыка ішла ад сэрцаў вядомых магілёўскіх музыкантаў Сяргея Канаплёва, Міхаіла Трухачова і Данііла Турчына. Сяргей Канаплёў расказаў пра пачатак свайго творчага шляху, падзяліўся багатым жыццёвым во-

На сцэне гурт «Сяргей Канаплёў і кампанія»

пытанні і даў некалькі важных для моладзі парад, адна з якіх: «Не бойцеся мяняцца, эксперыментуйце, шукайце сябе ў творчасці, спорце – і вы абавязкова знойдзеце сваё шчасце». Акрамя таго, музыканты выканалі некалькі выдатных англа- і рускамоўных кампазіцый, якія сталі хітамі (Алы Пугачовай, «Coldplay», «AC/DC» і інш.).

Пасля кожнай песні акатова зала ліцця напаялася захопленымі выгукамі прысутных і шчырымі, удзячнымі апладысмантамі. Гэта значыць, што музыка дайшла да сэрцаў усіх, каму пашчасціла паўдзельнічаць у адкрытым дыялогу. У завяршэнні ўсе жадаючыя змаглі сфатаграфавцца з музыкантамі, госці пакідалі залу поўныя натхнення і захаплення ад мерапрыемства і ад таго, што ім удалося пазнаёміцца з такімі яркімі і таленавітымі людзьмі, якія жывуць з імі ў адным горадзе – Магілёве.

Максім ТУЛЬТОУ,
студэнт 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

У ШКОЛУ – З РАДАСЦЮ

Першая педагагічная практыка... Менавіта гэтыя некалькі тыдняў у школе павінны паказаць, ці правільны выбар зрабіла я, паступіўшы ў педагагічны ўніверсітэт, ці атрымаецца ў мяне, ці спадабаецца.

Было вельмі цікава паспрабаваць сябе ў ролі настаўніка. Але пачуццё хвалявання і нават страху не адпускала... Па-першае, гэта не тая школа, у якой вучылася я сама, – тут зусім незнаёмыя настаўнікі, школьнікі, зусім незнаёмыя кіпучы «пато» школьнага жыцця. А па-другое, чаго толькі не гавораць пра сучасную школу!

Таксама былі невялікія цяжкасці ў планаванні працоўнага часу. Я зразумела, што важна не толькі добра арыентавацца ў тэме. Як бы добра ты ні ведала матэрыял урока, калі не размяркуеш час – пішы прапала. Спачатку я хвалявалася, калі мы не паспявалі зрабіць якое-небудзь практыкаванне. А потым прывучыла сябе планаванню кожную хвілінку з сарака пяці. Часу рыхтавацца перад урокам ужо не будзе, трэба «пракруціць» у галаве ўсё заплававанае. А самае галоўнае – падрыхтаваць розныя заданні, выкарыстоўваць як мага больш наглядных прыкладаў.

Так я прыйшла да высновы, што настаўнік павінен умець планаванне час, бездакорна арыентавацца ў матэрыяле, добра валодаць камп'ютарам, быць у курсе апошніх навін тэхнікі, умець прызнаваць свае памылкі, быць сумленным з дзецьмі і не губляць пачуццё гумару.

Я зразумела, што праца настаўніка не заканчваецца на адным уроку. Яна працягваецца і дома, у пастаяннай падрыхтоўцы да наступных заняткаў, падчас пазакласных мерапрыемстваў і асабліва ў падрыхтоўцы да іх. Адчуваеш каласальную адказнасць за выхаванне дзяцей, за якасць іх адукацыі, за іх інтарэсы і вольны час. За паўтара месяца я хутка прывыкла да сваіх пяцікласнікаў, яны, у сваю чаргу, штодня зараджалі мяне пазітыўным настроем, здзіўлялі і радавалі.

Цяпер я дакладна ведаю, што з задавальненнем пасля заканчэння ўніверсітэта пайду працаваць у школу.

Таяцяна СЛУЦКАЯ,
студэнтка 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Т. Слуцкая з вучнямі школы № 26 г. Магілёва

Ужо ў першы дзень мне ўдалося пазнаёміцца з класам, у які накіраваў мяне завуч школы. Настаўнікі ахрысцілі мой 5 «А» як «пяты шалёны». Аднак вучні адрэагавалі на маё з'яўленне спакойна, але падчас пасіўнай практыкі пастаянна глядзелі ў мой бок. Калі я на іх глядзела, то мне здавалася, што я ніколі не змагу запомніць імёны ўсіх, бо іх у мяне было аж 27, але не прайшло і тыдня, як кожная дзіця стала для мяне знаёмым. На працягу першага тыдня асноўнай маёй задачай было назіранне за дзецьмі, азнаёмленне са школьнай дакументацыяй, наведванне ўрокаў.

У першы раз, калі я праводзіла ўрок, было цяжка. Я хвалявалася і не ведала нават, як іх супакоіць, але мне дапамагла настаўніца беларускай мовы В.В. Хамянкава. Яна растлумачыла, як лепш сябе паводзіць. Астатнія ўрокі праходзілі ўжо не так складана, як першы. Але самым складаным аказалася адносіцца да ўсіх дзяцей аднолькава. А гэта вельмі важна для настаўніка.

ПРАКТЫКА

31 па 18 чэрвеня я праходзіла летнюю педагагічную практыку ў аздараўленчым лагеры «Каласок» у якасці выхаватэля. Да гэтага я ніколі не была ў лагеры – ні ў дзяцінстве, ні ў свядомым узросце. Нават наведваць у лагеры мне нікога не даводзілася. Таму і ехала я туды з незвычайнай цікавасцю.

І набыла такі вопыт, які я не забуду ніколі! Мне пашчасціла працаваць у 5-м атрадзе, а гэта дзецi 7-9 гадоў. Усяго ў атрадзе нас было 41. Пражыванне было асобнае: домік на хлопчыкаў, домік на дзяўчынак. Значную частку часу я знаходзілася з хлопчыкамі. Неверагодна цяжка было ўсацыявацца за ўсімі, таму не абышлося без праблем. На другі дзень нашага знаходжання ў лагеры адзін з самых актыўных хлопчукоў разбіў сабе галаву. На шчасце, абышлося без сур'ёзных наступстваў: яму наклілі швы і ён вярнуўся ў атрад.

У лагеры праводзіліся незабыўныя мерапрыемствы, здараліся разнастайныя вясёлыя прыгоды. Дзень індзейца, гульня «Зарніца», кірмашы, спартыўныя мерапрыемствы... Ніколі ў жыцці я не прымярала на сябе столькі вобразаў! Кім я толькі ні была: і кікімарай, і індзейцам,

прыгоды. Дзень індзейца, гульня «Зарніца», кірмашы, спартыўныя мерапрыемствы... Ніколі ў жыцці я не прымярала на сябе столькі вобразаў! Кім я толькі ні была: і кікімарай, і індзейцам,

ЖЫВАЯ КЛАСІКА Ў «КАЛАСКУ»

Падчас педагагічнай практыкі ў раённым дзіцячым аздараўленчым лагеры «Каласок» мне давялося быць арганізатарам конкурсу «Жывая класіка». Конкурс адбыўся 8 чэрвеня.

Я пачаў яго са свайго верша «Мова». Потым звярнуўся да залы з уступным словам.

Пасля пачаліся віктарыны, прысвечаныя роднаму слову, літаратуры. У першым моўным спаборніцтве дзеці актыўна адгадвалі загадкі.

У другім трэба было па радках пазнаць твор і яго аўтара.

У трэцім спаборніцтве неабходна

было падабраць рыфму да радка.

Сутнасць чацвёртага конкурсу заключалася ў тым, што запрашаныя на сцэну дзеці павінны былі пазнаць літаратурнага героя па яго апісанні.

Для пятага конкурсу на сцэну было запрошана па адным выхаватэлю з кожнага атрада. Іх задачай было з прапанаваных слоў скласці чатырохрадкоўе пра лагер «Каласок». Атрымаліся розныя і непаўторныя вершы.

Фінальным конкурсам быў конкурс чытальнікаў. З кожнага атрада прынялі ўдзел двое дзяцей і адзін выхаватэль. Конкурс быў напоўнены хваляваннем, эмоцыямі, слязамі радасці. Падчас падвядзення вынікаў змаглі прачытаць вершы і ўсе астатнія жадаючыя.

Я прачытаў свае вершы «Надзея», «Дзяўчына-зорка» і «Гарачы чэрвень».

Вольга ПАЦЭВІЧ,
студэнтка 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Іншыя супрацоўнікі лагера таксама выкарысталі магчымасць падзяліцца сваімі творами.

Напрыканцы конкурсу былі падведзены вынікі.

Мерапрыемства прайшло ў цёплай і ўтульнай атмасферы. Уражанні ад конкурсу яшчэ доўга абмяркоўваліся і дзецьмі, і выхаватэлямі.

Аляксей САМУСЕЎ,
студэнт 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ПАМЯЦЬ МАЁЙ ВЁСКИ

Я нарадзілася ў вёсцы Маляцічы Магілёўскай вобласці Крычаўскага раёна. Зараз гэта аграгарадок. Як для мяне, гэта самае прыгожае месца. Пры ўездзе ў Маляцічы з боку Крычава вас «сустрэне» жанчына з караваем і снапом хлеба. Незвычайны паказальнік – значыць, і гаспадары павінны быць гасціннымі, і гісторыя цікавая.

Вёска Маляцічы ў пісьмовых крыніцах вядома з 1639 года. Першыя пэўныя звесткі пра узнікненне паселішча ў в. Маляцічы адносяцца да XXIII стст. Па ўспамінах маёй бабулі, на месцы, дзе зараз

ГОД ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦІ

1941 года ў Маляцічы прыгналі 18 яўрэяў з суседняй Антонаўкі і расстралялі. Праз тры дні яшчэ 12 вясцоўцаў забілі. Тое ж самае зрабілі з 70 жыццямі з в. Маляцічы, затым яшчэ 17 чалавек расстралялі. Пяць дзён нікому не давалі хаваць забітых людзей. Гэта была нечалавечая жорсткасць фашысцкіх катаў. За гады вайны з дзвюх вёсак

стаіць школа, раней быў касцёл Святога Станіслава і кляштар дамініканаў (XVIII ст.). Падчас Паўночнай вайны (1700–1721) у канцы жніўня 1708 года напалі ад вёскі на рацэ Чорная Натапа расійская армія пад камандаваннем Міхаіла Галіцына разграміла авангард шведскай арміі. У гісторыі гэта падзея запісана як бітва пры Маляцічах. Праз месяц шведы былі разбітыя пад Лясной. Пасля першага падзелу Рэчы Паспалітай вёска аказалася ў складзе Расійскай імперыі, стала цэнтрам воласці Чэрыкаўскага павета Магілёўскай губерні. Паселішча належала біскупу, затым мітрапаліту Станіславу Богушу-Сестранцэвічу, потым удаве генерал-маёра Багушэўскага. Богуш-Сестранцэвіч на ўласныя сродкі пабудаваў у вёсцы храм Святога Станіслава ў выглядзе паменшанай копіі сабора Святога Пятра ў Рыме, пазней, у 1835 годзе, касцёл быў перададзены праваслаўнай царкве.

Раней Маляцічы называлі паселішчам, потым мястэчкам. У Айчынную вайну 1812 года мястэчка было часткова спалена. У 1879 годзе тут было адкрыта народнае вучылішча.

Ёсць у маёй вёсцы і жahlівыя ўспаміны, звязаныя з Вялікай Айчыннай вайной. 3 ліпеня 1941 года да 1 кастрычніка 1943 года Маляцічы былі акупаваныя нямецка-фашысцкімі захопнікамі. У лістападзе

загінула каля 300 чалавек. Вызвалены Маляцічы 1 кастрычніка 1943 года войскамі 50-й арміі Бранскага фронту.

У вясковым скверы размешчаны помнік. Усталяваны ён у памяць 330 землякоў вёсак Маляціцкага сельсавета, якія загінулі ў Вялікую Айчынную вайну. У 1975 годзе пастаўлены помнік-скульптура воіна з дзіцем, побач дошка з імёнамі загінуўшых. На месцы расстраляў яўрэяў у 1960-я гады таксама ўсталяваны помнік.

Кніга памяці маёй вёскі налічвае ўжо не адну тысячу старонак і з кожным годам становіцца ўсё больш багатай і каштоўнай. І памяць гэта, перадаючыцца з вуснаў у вусны, з пакалення ў пакаленне, будзе жыць вечно.

Крысціна МУСУР'ЮСКАЯ,
студэнтка 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

УСЁ ПРАХОДЗІЦЬ – ПАМЯЦЬ ЗАСТАЕЦА...

У сакавіку гэтага года калектыў Магілёўскага ўніверсітэта імя А. А. Куляшова развітаўся з былым супрацоўнікам – прарэктарам па вучэбнай рабоце Мікалаем Пятровічам Бузюком.

М.П. Бузук

Мікалай Пятровіч нарадзіўся 18 снежня 1951 года ў в. Зарой Дзятлаўскага раёна Гродзенскай вобласці. Было вельмі холадна і снежна, дабрацца да самай блізкай царквы было проста немагчыма, таму зарэгістраваць нованароджанага ўдалося (як успамінаў у свой час Мікалай Пятровіч) толькі ў студзені.

З гумарам Мікалай Пятровіч часам гаварыў, што ў першым класе вучыўся дрэнна: ніяк не атрымлівалася засвоіць азбучку. Праўда, затым навука пачала давацца лягчэй – стаў выдатнікам. Вельмі любіў чытаць. Не дзіўна, што любімымі прадметамі сталі мова і літаратура.

Нават з тых, хто быў добра знаёмы з Мікалаем Пятровічам, не ўсе ведаюць той факт, што пасля школы Мікалай паступіў у Адэскае вышэйшае артылерыйскае вучылішча, аднак сэрца з такім выбарам не пагадзілася, і юнак вярнуўся дадому. Пазней – служба ў арміі. Спачатку ў Варонежскай вобласці, затым – у Чэхаславакіі. Пасля дэмабілізацыі вярнуўся на радзіму. Лёсавырашальнай аказалася размова з дырэктарам школы – настаўнікам беларускай мовы і літаратуры, які і

прапанаваў Мікалаю паспрабаваць сябе ў настаўніцкай прафесіі, параіў хлопцу паступаць на філалагічны факультэт Магілёўскага дзяржаўнага педагогічнага інстытута. І праз некаторы час Мікалай стаў студэнтам. Выкладчыкамі яго былі вядомыя Якуб Кірылавіч Усікаў, Валерый Іосіфавіч Атрашкевіч, Яраслаў Іванавіч Клімуць.

Пятровіч звязана з універсітэтам. Скончыў філалагічны факультэт Магілёўскага дзяржаўнага педагогічнага інстытута імя А. А. Куляшова па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура» ў 1976 г. і адразу ж у роднай альма матар пачаў свой прафесійны шлях. Спачатку працаваў асістэнтам (1976–1979), затым старшым выкладчыкам (1983–1991), дацэнтам (1991) кафедры беларускай і рускай моў педагогічнага факультэта. Даволі працяглы час быў намеснікам дэкана педагогічнага факультэта па вучэбнай рабоце (1987–1995), дэканам факультэта прыродазнаўства (1995–2000), дэканам факультэта славянскай філалогіі (2000–2001), прарэктарам па вучэбнай рабоце (2001–2017).

З 1979 па 1982 г. вучыўся ў аспірантуры

АСОБА

Інстытута мовазнаўства імя Я. Коласа АН БССР (пры сектары сучаснай беларускай літаратурнай мовы і культуры мовы па спецыяльнасці «Беларуская мова»). Менавіта ў Інстытуце мовазнаўства і абараніў кандыдацкую дысертацыю «Параўнанне ў мове сучаснай беларускай мастацкай прозы: структурна-граматычны і стылістычны аналіз» пад навуковым кіраўніцтвам акадэміка АН БССР доктара філалагічных навук, прафесара М. В. Бірылы. З 1990 г. – кандыдат філалагічных навук, з 1991 г. – дацэнт.

За скупымі радкамі – няпросты і насычаны чалавечы лёс. Усё сваё жыццё ён быў адданы любімай справе. Заўсёды добразычлівы, спагадлівы і ўважлівы, ён карыстаўся павагай як у педагогічным калектыве, так і сярод студэнтаў і супрацоўнікаў.

Памяць пра Мікалая Пятровіча, выдатнага чалавека і добрага кіраўніка, назаўсёды застаецца ў сэрцах родных, сяброў і калег.

Вольга ШАРШНЁВА.

М.П. Бузук з калегамі па кафедры беларускай і рускай моў педагогічнага факультэта. 2013 г.

СВЯТА СОНЦА

Купалле – адно з самых вядомых і любімых беларусамі свят, прысвечанае сонцу і росквіту зямлі.

Магічныя абрады і рытуалы Купалля ўзніклі яшчэ ў язычніцкія часы. Слова «купала» азначала «сярдзітае», «раз'юшанае». Менавіта так нашы продкі ўяўлялі сабе Сонца, у гонар якога і было свята. З прыходам на нашы землі хрысціянства Купалле было далучана да дня нараджэння Іаана Хрысціцеля – прарока, які хрысціў у Іардане самаго Збавіцеля. Сугучнасць слоў «купала» і «купаць» прывяла да змяшэння ў назве свята язычніцкага і хрысціянскага сэнсу – Іван Купала.

Не толькі ў назве перапляліся традыцыі, але і ў даце святкавання. Згодна з новым грыгарыянскім календаром Купалле адзначаюць у ноч з 6 на 7 ліпеня, а вось паводле праваслаўнага старажытнага юліянскага календара гэта ноч з 23 на 24 чэрвеня. Лічыцца, што апошні вярнянт больш традыцыйны, бо свята звязана з летнім сонцастаяннем, а значыць, натуральна, у даўнія часы яно адзначалася напрыканцы чэрвеня, калі сонца паварочвала з лета на восень і зіму.

Як жа святкуецца Купалле?

Традыцыі, звязаныя з гэтым святам, шмат. Акрамя пошукаў усім вядомай папараць-кветкі, якая надзяляла чалавека незвычайнымі здольнасцямі і адкрывала ўсе таямніцы свету, гэта вогнішча, якое складалі хлопцы, пакуль дзяўчаты рабілі сабе вянкi, збіралі зёлкі. Агонь меў асаблівае значэнне. Купальскае вогнішча валодае ачышчальнай сілай. Праз яго скачуць тыя, хто хоча пазбавіцца сваіх грахоў; на ім прасушваюць вопратку хворых людзей, каб тыя хутчэй ачулялі; праз яго скачуць хлопцы з дзяўчатамі, каб

правярыць свае пачуцці: глядзяць, ці расчэпацца іх рукі, калі яны разам скокнуць праз вогнішча.

Усім вядома, што купальская ноч самая кароткая. Таму традыцыйна ніхто не спаў, чакалі ўсходу сонца. А на досвітку спявалі так званую барану: дзяўчаты, жанчыны збіраліся і адначасова запявалі самыя розныя песні. Атрымлівалася какафонія, але ў канцы вярталіся да парадку, да адной песні.

Канешне, як і на Каляды, на Купалле варажылі. Напэўна, самая вядомая варажба – гэта калі дзяўчаты пускалі па вадзе свае вянкi, каб даведацца, хто з іх выйдзе замуж і адкуль будзе жаніх.

І па сённяшні дзень святкуюць у Беларусі Купалле. Часцей за ўсё гэта адбываецца ў ноч з 6 на 7 ліпеня, як, напрыклад, на фестывалі «Александрыя збірае сяброў».

Кожны знойдзе штосьці для сябе ў гэтым свяце. Ці ты хочаш знайсці папараць-кветку? Ці паваражыць над вогнішчам, ці над ракой? Ці знайсці лекавых траў на ўвесь год? У Купальскую ноч магчыма ўсё!

Паводле інтэрнэт-рэсурсаў падрыхтавала Дар'я КУРПАЦІНА, студэнтка 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ГОЛУБАЯ КРОВЬ і ЖЕЛТАЯ ПРЕССА

Почему про аристократов говорят, что у них голубая кровь?

Испанская королевская семья и дворянство гордились тем, что, в отличие от простого народа, они ведут свою родословную от вест-готов и никогда не смешивались с маврами, проникшими в Испанию из Африки. В отличие от смуглокожих простолюдинов на бледной коже представителей высшего сословия выделялись синие вены, и поэтому они называли себя *sangre azul*, что значит «голубая кровь». Отсюда это выражение для обозначения аристократии проникло во многие европейские языки, в том числе и в русский.

Как возникло выражение «желтая пресса»?

Выражение это, употребляемое в значении «низкопробная, лживая, падкая на всякого рода дешёвые сенсации печать», возникло в США. В 1895 году американский художник-график Ричард Оутколт (в некоторых источниках – Аутколт) поместил в ряде

ЭТО ИНТЕРЕСНО

номеров нью-йоркской газеты «The World» серию фривольных рисунков с юмористическим текстом. Среди рисунков был изображён ребенок в желтой рубашонке, которому приписывались разные забавные высказывания. Вскоре другая американская газета «New-York Journal» начала печатать серию аналогичных рисунков под названием «Желтый мальчик». Между этими двумя газетами возник

спор из-за права первенства. В 1896 году Эрвин Уордман, редактор «New-York Press», напечатал в этом журнале статью, в которой презрительно назвал обе конкурировавшие газеты «желтой прессой». С тех пор выражение это стало крылатым.

Подготовила
Татьяна КОЖУРИНА.
Иллюстрации с сай-
тов: <https://newslab.ru> и
<https://ru.wikipedia.org>.

ЧТО НЕОБХОДИМО ЗНАТЬ ПРИ ВЫЕЗДЕ НА РАБОТУ ЗА ГРАНИЦУ?

В период летних каникул студенты не только отдыхают от учебной и научной деятельности, но и нередко ищут возможность подзаработать, в том числе за пределами Беларуси. Уверены, что информация, предоставленная управлением по гражданству и миграции УВД Могилевского облисполкома, будет полезна таким студентам.

Наиболее безопасным способом выезда на работу за границу является выезд при содействии лицензиатов, т.е. юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, имеющих специальное разрешение (лицензию) на право осуществления деятельности, связанной с трудоустройством за пределами Республики Беларусь.

Список лицензиатов размещен на сайте МВД Республики Беларусь WWW.MVD.GOV.BY (О министерстве → Департаменты → Гражданство и миграция → Трудовая миграция → Список юридических лиц, осуществляющих деятельность по трудоустройству за пределами Республики Беларусь).

При заключении трудового договора (контракта) внимательно изучите и оговорите условия контракта, касающиеся характера и места оплачиваемой работы, срока действия контракта, страны трудоустройства, условий труда и его оплаты, прав и обязанностей сторон, условий проживания, питания, других социальных гарантий, оснований для расторжения контракта и др.

Вы обязательно должны иметь рабочую визу государства трудоустройства, выданную его дипломатическим представителем или консульским учреждением. Необходимо иметь при себе копии всех документов на случай потери оригиналов, страховку от несчастных случаев и болезни, определенную сумму денежных средств.

При самостоятельном выезде без содействия лицензиатов настоятельно рекомендуем до выезда из Республики

Беларусь уведомить подразделение по гражданству и миграции органа внутренних дел по месту жительства или месту пребывания о выезде за пределы Республики Беларусь для трудоустройства, в случае заключения трудового договора в Республике Беларусь до выезда в государство трудоустройства – представить копию трудового договора,

заклученного с иностранным нанимателем, сообщить в подразделение по гражданству и миграции о сроке выезда, иностранном нанимателе, условиях труда и проживания, включая порядок оплаты труда и социального обеспечения.

Вы можете бесплатно получить информацию:

- в управлении по гражданству и миграции УВД Могилевского облисполкома (UGIM_UVD_Mogilev@mvd.gov.by), тел. 80222-295-805) – о положениях законодательства Республики Беларусь о внешней трудовой миграции, о порядке выезда из Республики Беларусь;

- в Министерстве иностранных дел Республики Беларусь (www.mfa.gov.by), тел. +375 17 222 26 61) – о местонахождении

и номерах телефонов дипломатических представительств или консульских учреждений Республики Беларусь в государстве трудоустройства (при их наличии), о международных организациях, осуществляющих защиту прав, свобод и законных интересов трудящихся-эмигрантов;

- в дипломатических представительствах государства трудоустройства уточнить условия выезда и требования при трудоустройстве;

Во время пребывания за границей:

- станьте на временный консульский учет в консульстве Республики Беларусь;
- ни под каким предлогом никому не отдавайте свой паспорт;
- периодически поддерживайте связь со своими родственниками и друзьями, незамедлительно информируйте их о любых изменениях условий Вашего пребывания;
- в случае кражи документов или

при возникновении каких-либо проблем обращайтесь в посольство или консульство Республики Беларусь, или в полицию той страны, где Вы находитесь.

Телефон «горячей линии» по безопасному выезду на работу за границу Департамента по гражданству и миграции МВД Республики Беларусь: +375 17 218 52 64 (с 09.00 до 13.00, с 14.00 до 18.00).

Адрес электронной почты Департамента по гражданству и миграции МВД Республики Беларусь для обращений: dcm@mia.by.

Управление по гражданству и миграции УВД Могилевского облисполкома. Фото сайта <https://nautilus-work.com>.